

ПАВЛЮЧЕНКО О.В.

ASPIDOGASTER CONCHICOLA - ПАРАЗИТ ПЕРЛІВНИЦЕВИХ БАСЕЙНУ ДУНАЮ

Звичайним паразитом навколосерцевої сумки і нирок перлівницевих є *Aspidogaster conchicola* Baer (Plathelminthes). Вперше в Україні його зареєстровано у молюсків 13 басейнів річок Прут і Сирет [1]. Екстенсивність інвазії цим гельмінтом у ті часи була невисокою (0,5-1%). Проте за останні десятиріччя зараженість перлівницевих аспідогастреями значно зросла, зокрема, на Поліссі [2], де вона часом сягає 66,7%. Метою нашого дослідження було з'ясувати видовий склад хазяїв *A. conchicola* у басейні Дунаю, зустрічальність цього гельмінта у молюсків, екстенсивність і інтенсивність їх інвазії.

Матеріалом для дослідження послужили перлівницеві, зібрані вручну в 2004 р. у Дунаї, деяких його притоках і заплавних озерах. Для визначення молюсків користувались загальноприйнятими конхіологічними характеристиками [3]. Для виявлення аспідогастрів відпрепаровували навколосерцеву сумку і нирки.

У басейні Дунаю аспідогастрів знайдено у всіх зареєстрованих тут 8 видів Unionidae. Найчастіше *A. conchicola* трапляється у *Unio* і *Collelopterum* (зустрічальність 32,3%). У басейні Тиси і Ужа гельмінта відмічено лише у *Batavusiana musiva* (зустрічальність 20 і 33,3% відповідно). Екстенсивність інвазії становить 3,1-18,2%, інтенсивність - 1 екз./особ. Значно вища зустрічальність *A. conchicola* у перлівницевих басейну Прута, де його знайдено у 84% досліджених проб молюсків. Екстенсивність інвазії різних видів Unionidae представлено у таблиці. У заплавних озерах Катлабуг, Кугурлуй, Ялпуг аспідогастрів знайдено в *U. conus*, *C. piscinale*, *Anodonta cygnea*, *Sinanodonta woodiana*. Екстенсивність їх інвазії дещо нижча (до 50%), ніж зазвичай у стоячих водоймах.

Aspidogaster conchicola у перлівницьких басейну Дунаю

Вид молюска	Місце збору	Екстенсивність інвазії, %
U. pictorum	став с. Хімчин Івано-Франківської обл.	28,6
U. rostratus	став с. Ставчани, Чернівецької обл.	66,7±19,2
U. conus	р. Товмач, с. Товмачик Івано-Франківської обл.	10
B. musiva	р. Рибниця, с. Рожнів Івано-Франківської обл.	12,5
A. cygnea	р. Товмач, с. Товмачик Івано-Франківської обл.	46,7±12,9
C. ponderosum	став с. Любківці Івано-Франківської обл.	56,3±13,7
C. piscinale	став с. Боянівка Чернівецької обл.	90±6,7

У Дунаї (с. Кислиця, м. Вилкове Одеської обл.) *A. conchicola* відмічено в *U. pictorum* і *U. conus*, екстенсивність їх інвазії 12,5 і 19% відповідно.

Література:

1. Иванчик Г.С. О некоторых паразитах двустворчатых моллюсков сем. Unionidae бассейнов рек Прут и Сирет // Тез. докладов II симпозиума по болезням к паразитам водных беспозвоночных. - Л.: Наука, 1976. - С.29-30.
2. Павлюченко О.В. *Aspidogaster conchicola* у перлівницьких Житомирського Полісся // Мат-ли Всеукр. наук-практ. конфер. „Сучасний соціокультурний простір 2004". - Ч. 1. - К., 2004. - С-2-3.
3. Стадниченко А.П. Фауна України: в 40-а т. Т. 29. Вип. 9. Перлівниці. Кулькові. - К.: Наукова думка, 1984. - 384 с.